

Suikermarkt zal zich herstellen na dip in 2015

Na het zuur volgt het zoet

Op de wereldmarkt en de Europese markt zit de suikerprijs op een dieptepunt. Experts denken dat het zal veranderen. Slechte prijzen zijn de rem op investeren, terwijl de vraag wereldwijd groeit. Voor de Nederlandse teler ligt de toekomst daar waar de gaten vallen in Europa en op een herstelde wereldmarkt waar suiker boven kostprijs komt.

Het dieptepunt van de suikerprijs is volgens Robert Smith van Royal Cosun nu bereikt. De prijs is gezakt naar 330 euro. „Dit zijn niveaus die ik nog nooit gezien heb”, zegt de financiële man van de moedercoöperatie van Suiker Unie. „De snelheid waarmee de suikerprijs is gedaald, heeft ons verrast, al hadden we wel sterkere volatiliteit verwacht.” De lage productie in 2015 en onderbezetting

in de fabrieken maken het moeilijk voor de coöperatie om de telers in 2015 een goede prijs te betalen voor hun bieten.

Efficiëntie

De Nederlandse suikersector bereidde zich de afgelopen jaren voor op het moment dat de sector aan het open water van de

wereldmarkt zou komen te liggen. Industrie en telers zochten het in rendement. In tien jaar groeide de hectareopbrengst van 11 naar 15 ton suiker. Daar is theoretisch nog meer te halen, al is het wel steeds moeilijker om naar de mogelijke 20 ton te gaan. De Wageningse professor De Wit zei halverwege de vorige eeuw al dat 23 ton ongeveer het absolute maximum was voor

Na de dip richting 60.000 hectare bieten in 2015 komt, als het aan Suiker Unie ligt en als marktexperts gelijk hebben, een herstel in areaal en prijs voor de bietenteler.

de bietsuikeropbrengst per hectare. De andere efficiëntieslag van de suikersector zat in de verwerking. Smith zegt dat hier de snijcapaciteit per dag sterk verhoogd is. De twee Nederlandse fabrieken van Suiker Unie konden in de afgelopen campagne ieder al 25.000 ton bieten per dag versnijden. Dat moet snel omhoog kunnen naar 28.000 ton. Daarmee is de verwerkingscapaciteit in het eerste deel van de verwerking 2,5 keer zo groot als een gemiddelde Europese suikerfabriek. Suiker Unie slaat het preproduct op als diksap in grote tanks op het fabrieksterrein en verwerkt later het diksap tot suiker in het suikerhuis van de fabriek.

Kansen

Smith ziet kansen in het einde van het quotumsysteem. Nu is productie beperkt voor Europese bedrijven. Boven het quotum geproduceerde suiker mag nergens heen en schuift daarom door naar een volgend jaar. Dat stopt met het verdwijnen van het quotum. Dat geeft Suiker Unie de kans de fabrieken ten volle te benutten en zelf te bepalen of de suiker binnen de EU verkocht wordt, bewaard wordt of buiten de EU een koper vindt. Toch is er ook nog enige bescherming van de Europese markt. Suiker van buiten de EU komt met een heffing tot ongeveer 100 euro per ton binnen. Mogelijk zullen bilaterale handelsafspraken daar wat afknabbelen, maar een andere mogelijkheid is zelfs dat de wereldmarktprijs stijgt en export aantrekkelijk wordt. Sterker nog: Suiker Unie wil klaar staan voor dat moment. Eerst zoekt het bedrijf de kansen op de plaatsen waar binnen Europa gaten gevallen zijn en daarbovenop lonkt een wereldmarkt die de komende jaren aantrekt. Ook internationaal suikermarktexpert Andy Duff van de Rabobank verwacht dat die beweging komt. Nu nog drukken de suikervoorraden de prijs op de wereldmarkt, maar in de loop van 2015 en daarna zal dat scenario opschuiven. De vraag naar suiker neemt wereldwijd toe, vooral in groeiende economieën in Azië met in de voorhoede India, China en Indonesië. Als jaarlijks 4 miljoen ton suiker meer nodig is bij een groeiende wereldbevolking die een westers eetpatroon gaat volgen, zal Brazilië daar de export op richten. Brazilië is veruit de grootste suikerproducent. Met meer dan 550 miljoen ton rietsuiker is het land goed voor 60 procent van de wereldproductie.

Suikerbietenproducent

Nederland is als Europees land een suikerbietenproducent. Suikerbieten zijn typisch voor Europa en Noord-Amerika.

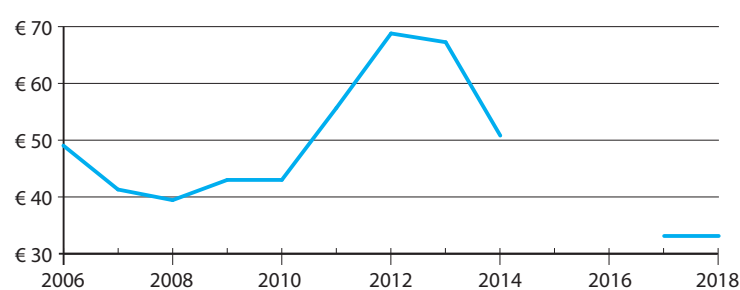
Ze maken maar een vijfde deel van de wereldsuikerproductie uit. Door enorme opbrengstverbeteringen is de teelt concurrerend geworden. Suiker Unie verwacht dat daarom na de dip van dit jaar de bietenteelt in Nederland in 2018 kan groeien naar 85.000 tot 90.000 hectare. De vraaggroei kan daarbij zorgen voor marktherstel. De wereldorganisatie voor landbouw en voeding van de Verenigde Naties, FAO, becijfert de wereldsuikerconsumptie in 2010 op 168 miljoen ton. In 2020 zal dat gegroeid zijn naar 207 miljoen ton. Marktonderzoekers van handelsbedrijf Czarnikow gaan uit van een wereldsuikerconsumptie van 257 miljoen ton in 2030.

Het Landbouw-Economisch Instituut schreef in 2011 dat het een prijsdaling van suiker verwachtte, maar dat boeren met toegenomen hectare-opbrengsten een gelijk inkomen konden behouden uit suiker. Financiële experts van Deloitte verwachtten zelfs een mogelijke areaalgroei van suikerbieten in Nederland naar 120.000 hectare bij opbrengsten van 18 ton. Bij dergelijke scenario's wordt suiker en suikerbiet niet enkel gezien als zoetstof, maar ook als grondstof voor de chemische industrie.

Eigen telers profiteren

Suiker Unie wil dat de eigen telers gaan profiteren van de investeringen in efficiëntie. Coöperatiesecretaris Jan Willem van Roessel stelt dat de leden minstens zoveel bieten mogen blijven telen als nu en dat er niet zomaar nieuwe telers in de coöperatie binnenkomen. De nieuwe ledenleveringsbewijzen worden onder strenge voorwaarden verhandelbaar. De coöperatie toetst en bepaalt de contractvoorwaarden. Zo kan een Nederlandse bietenteler rekenen op zijn toewijzing en de fabrieken hebben grondstofzekerheid. Investeringen met ledengeld komen zo ten goede aan de leden zelf. Na de dip richting 60.000 hectare bieten in 2015 komt, als het aan Suiker Unie ligt en als marktexperts gelijk hebben, een herstel in areaal en prijs voor de bietenteler. ■

Bietenprijs Cosun in euro's per ton (vanaf 2017 intentie minimumprijs)

De expert

Gerard van Tilburg is vicevoorzitter van de Raad van Beheer van Cosun.

Hoe gaat de suikerteelt zich de komende jaren ontwikkelen?

„Ik verwacht een uitbreiding van de teelt. We gaan de verwerking van rietsuiker ruilen voor bietsuiker van eigen telers. Eigen leden krijgen eerst een verruiming van de teelt. Het kan omdat de coöperatie alle concurrentie met het buitenland aankan. De markt is lager, maar vertaald naar opbrengsten is er voldoende saldo per hectare.“

Hoe zal de prijs dan bewegen?

„We willen niet meer geld van de leden vragen, maar wel meer tonnen bieten. Als prikkel om de leden aan de leveringsplicht te houden willen we een minimumbietenprijs die een euro boven de oude Europese minimumprijs ligt. Dat gaat dan om €32,50 bij 17 procent suiker en een WIN van 91. Het is de intentie om de prijs zo hoog te houden. Het kan dus ook hoger zijn.“

Hoger?

„Ja, we kijken met goed perspectief naar de toekomst. De zwarte cijfers kunnen blijven. Je ziet nu in Duitsland wel rode cijfers. Na 2017 zie je dat er voor de Europese Unie beperkte mogelijkheden zijn om te spelen met opslag van suiker of importheffingen, maar aan de andere kant is de productiebeperking er ook niet meer.“

Zit de wereldmarkt te wachten op Europese suiker?

„Bij de huidige prijs kan niemand investeringen doen, ook landen als Brazilië en Thailand niet. De prijs voor suiker moet dus wel weer omhoog gaan door vraaggroei. Jaarlijks is er 4 miljoen ton extra consumptievraag. Dit seizoen is er sprake van evenwicht tussen productie en vraag, maar een tekort komt eraan. Daarom verwacht ik in 2015 een lagere prijs voor de bieten en daarna herstel. Je ziet bovendien de kostprijs in Brazilië ook stijgen.“

Eerst dus minder en daarna meer?

„Dat is het dubbele in onze boodschap. Nu moeten de telers terug in areaal en prijs en straks weer omhoog. We doen het wel bewust. Pas na 2017 kunnen we stappen maken in de suikeromzet.“